

DIVIDEND HOUSE

Rahastosijoitusopas

Oppaan sisältö pohjautuu Osakesijoittajan maailmanvalloitus -kirjaan

Sisällys

Alkusanat	3
1. Sijoitustoiminnan aloittaminen	3
Määrittele omat tavoitteesi	3
Varaudu heiluntaan	3
Sijoita pitkäaikaisesti ja pysy suunnitelmassasi	4
Riskit ja hajauttaminen	4
Sijoitussuunnitelma	5
2. Sijoitusrahastot käytännössä	6
Minkälaisia rahastoja on olemassa?	6
Näin rahasto toimii	6
Indeksirahastot	7
ETF-rahastot	7
Miten rahastoihin sijoitetaan?	7
Rahastojen verotus	8
Rahastosijoittamisen kustannukset	8
Rahastosijoittamisen edut	8
3. Ulkomaille sijoittaminen	9
Suomen ulkopuoliset markkinat	9
4. Miten tunnistaa hyvän sijoituskohteen?	11
Sijoituskohteen löytäminen massasta	11
Mitä tunnuslukuja sijoittajat katsovat?	12
Miten salkunhoitaja määrittää sijoituskohteiden arvon?	13
Ammattilaiset kertovat	13
5. Omiin tarpeisiin sopivan sijoitusratkaisun löytäminen	15
Aktiivinen vs. passiivinen	15
Piiloindeksointi	15
Rahastojen rahastot	16
Maantieteellinen tai teemarahasto	16
Työkalut	16
Katso eteenpäin ja uskalla aloittaa	16
Osakesijoittajan maailmanvalloitus	17

Alkusanat

Moni vierastaa sijoittamista, koska se koetaan vaikeaksi. Lisäksi usein kuvitellaan, että sijoittamisen aloittaminen edellyttää suuria pääomia. Tosiasiassa ei ole niin pientä summaa, ettei sille löytyisisopivaa sijoituskohdetta. Tämän oppaan tarkoituksena on tehdä sijoittamista tutuksi ja madaltaa kynnystä sen aloittamiseen.

Opas on laadittu yhteistyössä sijoituskirjailija **Henri Elon** kanssa ja se pohjautuu Elon ja **Jari Saarhelon** Osakesijoittajan maailmanvalloitus -kirjaan, joka johdattaa lukijansa sijoittamisen mielenkiintoiseen maailmaan. Jäsennelty tieto sijoittamisesta parantaa Elon mukaan sijoittajan unen laatua ja on parhaimmillaan myös viihdyttävää! Oppaan lopussa on ohjeet kirjan tilaamiseksi tarjoushintaan.

Vaikka opas keskittyy rahastosijoittamiseen, siinä käydään läpi myös monia sijoittamisen yleisiä periaatteita, joiden tuntemisesta on hyötyä ihan kaikessa sijoitustoiminnassa. Samoin kuin kirjassa, oppaassa käsitellään myös riskejä, hajauttamista ja sijoittamista Suomen ulkopuolelle – ja ennen kaikkea sitä, miten sijoittamisessa pääsee alkuun.

1. Sijoitustoiminnan aloittaminen

Määrittele omat tavoitteesi

Ennen sijoittamaan ryhtymistä sinun tulee määritellä mitä sijoittamisella oikeastaan tavoittelet. Pankkien ja varainhoitajien yleisimmät kysymykset asiakkaan sijoitussalkkua suunniteltaessa koskevat sijoitushorisonttia ja riskinottohalua. Näiden kysymysten pohjalta jokainen voi itsekkin aloittaa rakentamaan omaa sijoitussalkkuaan.

Sijoitushorisontin pituus määrittelee sen, kuinka paljon sijoituksia voi laittaa osakemarkkinoille. Osakemarkkinoiden pitkän aikavälin tuotto-odotus on korkeampi kuin korkosijoituksissa, mutta niiden arvon heilunta on lyhyellä aikavälillä voimakkaampaa. Sijoitushorisonttia on fiksua miettiä omien tavoitteiden kautta.

Esimerkiksi asuntoa varten säästävän nuoren aikuisen sijoitushorisontti ei ole kovin montaa vuotta. Tällöin osakemarkkinoiden heilunta saattaa romahduttaa säästöjen arvon juuri, kun asunnon hankinta on edessä. Tällaisessa tilanteessa voi olla viisaampaa sijoittaa vakaisiin, vaikkakin pienempituottoisiin vaihtoehtoihin. Toisaalta pikkulapsen salkku saanee kasvaa korkoa pitkäänkin, joten osakepaino voi olla huomattavasti korkeampi kuin asuntoon säästävällä nuorella.

Tässä oppaassa puhutaan pääasiassa osakesijoittamisesta ja osakerahastoista, mutta on hyvä tiedostaa, että muitakin omaisuusluokkia on olemassa. Jokainen valitsee itse omaan sijoitushorisonttiin ja riskiprofiiliin sopivan painotuksen eri omaisuusluokkien välillä.

Varaudu heiluntaan

Osakemarkkinoiden tulevaa tuottoa ei kukaan tiedä etukäteen. Tuotto syntyy kahdesta komponentista: arvonmuutoksesta ja osingoista, jotka riippuvat pitkällä aikavälillä kohdeyritysten liiketoiminnan kehityksestä. Lyhyellä aikavälillä pörssikurssien muutoksia ohjaavat markkinoilla sijoittajien yhteiset odotukset yritysten ja talouden kehityksestä. Odotukset saattavat muuttua hyvinkin nopeasti, minkä vuoksi pörssikurssit heiluvat ajoittain huomattavasti.

Sijoittamisen ajoittaminen on vaikeaa. Teoriassa pitäisi ostaa halvalla ja myydä kalliilla, mutta käytännössä kuitenkin parhaat osto- ja myyntihetket voi tunnistaa vasta jälkikäteen. Jälkiviisaudesta ei kuitenkaan ole iloa. Sen sijaan omien sijoituspäätösten jälkianalyysi on järkevää ja hyödyllistä.

Sijoittajan kannattaisi hajauttaa sijoitukset ajallisesti sen sijaan, että yrittää ajoittaa niitä. Esimerkiksi kuukausittain tasasumman osakemarkkinoille osakerahastojen avulla säästävän henkilön sijoitukset osuvat useille erilaisille arvostustasoille, jolloin keskimääräinen ostohinta on useimmiten kohtuullinen.

Sijoita pitkäaikaisesti ja pysy suunnitelmasasi

Osakkeisiin sijoittamiseen tarvitaan välillä jopa jääräpäisyyttä. Voimakkaat kurssilaskut saavat aikaan pelon ja halun myydä. Kurssinousut taas saavat aikaan halun ostaa. Usein paras ratkaisu on kuitenkin pysyä omassa suunnitelmassaan ja olla tekemättä kurssiliikkeistä aiheutuvia tunnepitoisia ratkaisuja.

Sijoittajalegenda **Warren Buffettin** lainaus kuvaa hyvin suhtautumista osakesijoituksiin: "Jos et halua omistaa osaketta kymmentä vuotta, älä ajattele omistavasi sitä edes kymmentä minuuttia." Osakekurssien lyhyen aikavälin heilahtelut saattavat aiheuttaa sen, että kun varoja tarvitaan, niiden arvo onkin pienempi kuin sijoitushetkellä. Siksi osakemarkkinoille kannattaa sijoittaa vain pääomaa, jonka voi pitää osakkeissa vuosikausia.

Professori **Jeremy Siegel** on tutkinut Yhdysvaltain osakemarkkinoiden tuottoja ja verrannut niitä korkomarkkinoiden tuottoon. Hän laski erilaisilla sijoitusajoilla aikaväliltä 1802–2012 reaaliuoton osakemarkkinoilta ja vertasi sitä Yhdysvaltain valtionlainojen reaaliuottoon. Osakkeiden tuotto vaihtelee lyhyellä aikavälillä paljon, mutta jo viiden vuoden sijoitusajalla osakemarkkinoiden heikoin tuotto jää enää kaksi prosenttiyksikköä valtionlainojen heikoimmasta tuotosta. Vähintään 10 vuoden sijoitusajalla vuosina 1802–2012 jokainen 10 vuoden jakso tuotti osakemarkkinoilla paremmin kuin valtionlainat.

Koko pääoman menettäminen osakesalkussa, joka on hajautettu hyvin ja sisältää kannattavia yhtiöitä, on hyvin epätodennäköistä. Se tarkoittaisi käytännössä pörssikurssien ja yritysten arvon laskemista nolnaan. Jos salkku on hajautettu laajasti suuryrityksiin, se tarkoittaisi koko talousjärjestelmän romuttumista.

Riskit ja hajauttaminen

Hajauttaminen on termi, jonka kuulee usein sijoitusmaailmassa. Se tarkoittaa sijoitusvarojen jakamista useaan kohteeseen, jolloin salkun arvo ei ole enää niin riippuvainen yhden sijoituskohteen arvonkehityksestä. Tällöin riski pienenee tuotto-odotuksen pysyessä kuitenkin ennallaan. Hajauttamista kutsutaankin sijoitusmaailman ilmaiseksi lounaaksi.

Rahoitusteoriassa osakemarkkinoiden riski jaetaan kahteen osaan: markkinariskiin ja yrityskohtaiseen riskiin. Hajauttaminen ei vaikuta markkinariskiin, mutta valtaosa yrityskohtaisesta, eli yksittäiseen arvopaperiin liittyvästä riskistä, voidaan hajauttaa pois. Tähän riittää Principles of Corporate Finance -teoksen mukaan jo kymmenenkin osakkeen hajautus. Näin salkun päivätuottojen heilunta, eli keskihajonta, voi laskea jopa puoleen yksittäisen arvopaperin keskihajonnasta.

Hajauttaa voi myös alueellisesti. Ulkomaille sijoittavan kannattaa kuitenkin ottaa huomioon erilaiset riskit kotimaisiin sijoituksiin verrattuna. Nämä riskit ovat usein monimutkaisempia eivätkä välttämättä tule huomatuiksi pinnallisella vilkaisulla. Tulee toki muistaa, että myös Suomeen liittyy maariskiä ja tänne sijoittava lyö vetoa sen puolesta, että Suomen talous pysyy vakaana ja suomalaiset yritykset pärjäävät globaalissa kilpailussa. Maariski tarkoittaa siis yritysten poliittisen tai taloudellisen toimintaympäristön muutoksia. Maariskiä on kaikissa maissa, mutta yleensä se on pienempi länsimaissa kuin kehittyvissä maissa.

Toinen ulkomaisissa sijoituksissa mukaan tuleva riski on valuuttariski. Tällä tarkoitetaan valuuttojen heilahtelua ja siitä aiheutuvaa sijoituskohteen arvonmuutosta. Jos esimerkiksi Yhdysvaltain dollari heikkenee suhteessa euroon, niin silloin dollarimääräisen sijoituksen arvo euroissa pienenee, vaikka minkäänlaista arvonmuutosta dollareissa ei olisikaan tapahtunut.

Sijoitussuunnitelma

Lähdettäessä muodostamaan sijoitussuunnitelmaa, alkuun on hyvä määritellä lähtötilanne eli mitä omistaa, mikä on omaisuuden arvo sekä paljonko on velkaa.

Kun lähtötilanne on määritelty, käännetään katse omaan talouteen ja sen menoihin ja tuloihin. Tällöin saadaan selville kuinka paljon omassa taloudessa on säästöön jäävää "löysää" rahaa.

Seuraavaksi on hyvä pohtia, voisiko kulutustottumuksia muuttaa niin, että säästöön jäisikin enemmän. Kun kuukausittainen säästötavoite on selvillä, tulee määritellä mihin ja milloin säästettyä rahaa tullaan tarvitsemaan. Tämä kertoo sijoituksen aikahorisontin. Jos rahaa tarvitaan nopeasti, niin aikahorisontti on lyhyt, mutta jos nuori säästää eläkettä varten, sijoitusaika on kymmeniä vuosia.

Riskiprofiili riippuu siitä, miten säästäjän talous kestää erilaisia muutoksia sijoitusten arvossa. Mitäpä jos kurssit laskevat ja pääomaa katoaa?

Riskiprofiilin mukaan valitaan käytettävät omaisuusluokat ja niille asetetut kriteerit. Enemmän riskiä kestävä voi sijoittaa suuremmalla painolla osakkeisiin tai riskillisempiin instrumentteihin, vähemmän riskiä kestävä kannattaa kääntää katseensa vakaampiin instrumentteihin.

Tärkeää sijoitussuunnitelmassa on myös määrittää, miten sijoitusten kehitystä mittaa ja miten tekee myyntipäätöksiä. Kun asiat on mietitty etukäteen ja suunnitelmaa seuraa tarkasti, välttyy tunnekuohuissa tehdyiltä huonoilta päätöksiltä. Yksi esimerkki sijoitussuunnitelmasta löytyy Dividend Housen [verkkosivuilta](#).

Enemmän riskiä kestävä voi sijoittaa suuremmalla painolla osakkeisiin tai riskillisempiin instrumentteihin, vähemmän riskiä kestävä kannattaa kääntää katseensa vakaampiin instrumentteihin.

2. Sijoitusrahastot käytännössä

Sijoitusrahasto on mainio keksintö. Sijoittaja sijoittaa joko kerralla tai vaikkapa kuukausittain tietyn summan rahastoon, ja rahaston salkunhoitaja jakaa tämän rahan edelleen eri sijoituskohteisiin.

Jos rahaston kohdesijoitusten arvon nousevat, myös rahaston ja rahasto-osuuden arvo nousee. Tavanomaisen sijoitusrahaston arvo ei siis määräydy kysynnän ja tarjonnan perusteella, vaan se perustuu rahaston kohdesijoitusten päivän arvoon markkinoilla.

Joka päivä rahaston arvosta vähennetään automaattisesti kuluja, kuten hallinnointipalkkio. Esimerkiksi suomalaisissa Suomeen sijoitavissa osakerahastoissa hallinnointipalkkio on tyypillisesti 1,5–1,8 prosenttia pääomasta vuosittain; vastaavasti esimerkiksi Eurooppaan sijoitavissa yritysrahoitusrahastoissa se on 0,4–0,8 prosenttia. Tämä selviää Rahastoraportista, joita Suomen Sijoitustutkimus Oy tuottaa kuukausittain (www.sijoitustutkimus.fi).

Korkorahastoissa rahaston salkunhoitaja tekee yleensä valuuttasuojauksen sijoittaessaan muualle kuin euroalueelle, kun taas osakerahastoissa valuuttasuojauksia ei tehdä. Näin esimerkiksi Pohjois-Amerikkaan sijoittavan osakerahaston arvo ei välttämättä laske euroissa, vaikka kurssit USA:ssa laskisivat, jos samaan aikaan dollari vahvistuu euroa vasten. Sama pätee suoriin osakesijoituksiin eri valuutta-alueille.

Minkälaisia rahastoja on olemassa?

Sijoitusrahastot voidaan jakaa useisiin erilaisiin luokkiin esimerkiksi sen perusteella, mihin sijoituskohteisiin, mille maantieteellisille alueille tai mille toimialoille ne sijoittavat. Tällaisia jakoja on nähtävissä sekä edellä mainitussa rahastoraportissa että www.morningstar.fi -rahastovertailupalvelussa.

Lyhyen koron rahastot ja rahamarkkinarahastot sijoittavat 1-2 vuoden sisällä erääntyviin korkosijoituksiin. Näin niiden riski mutta myös tuotto-odotus on pitkän koron rahastoja pienempi.

Pitkän koron rahasto sijoittaa pidempiaikaisiin yritysten tai valtioiden liikkeelle laskemiin joukkolainoihin. Valtionlainoihin sijoittavat rahastot ovat tyypillisesti yritysrahoitusrahastoihin sijoitettavia vähempiriskisiä.

Yrityslainojen sisällä puolestaan luokitellut yritysrahoitusrahastot ovat vähempiriskisiä kuin luokittelemattomat lainat. Osakerahastoja jaotellaan tyypillisesti eri maantieteellisille alueille tai eri toimialoille sijoittaviin.

On huomattava, että osa kansainvälisesti sijoitavista osakerahastoista on niin sanottuja rahastojen rahastoja. Tällöin kohderahastot perivät omat kulunsa ja niin sanottu kuorirahasto omansa. Kulujen kerroksellisuus voi aiheuttaa sen, että kokonaiskulu pääomasta per vuosi voi nousta helposti 2-3 prosentin tasolle.

Näin rahasto toimii

- Rahasto sijoittaa kohdesijoituksiin ja saa niistä tuottoa osingon, koron tai arvonnousun muodossa.
- Korko ja osinko lisätään rahaston pääomaan, eli ne kasvattavat rahasto-osuuden arvoa automaattisesti.
- Rahastossa voi olla kahdenlaisia rahasto-osuuksia: kasvuosuuksia ja tuotto-osuuksia. Kasvuosuuteen sijoittanut ei saa vuotuista tuottoa tililleen, vaan kaikki rahaston saamat tuotot lisätään rahaston pääomaan automaattisesti kasvattaen rahasto-osuuden arvoa.
- Suomessa rahastot eivät joudu maksamaan osingoista tai myyntivoitoista veroa. Vero menee sijoittajalta vasta, kun hän luopuu rahasto-osuudestaan, tai se maksaa osinkoja tuotto-osuuden omistajille.

Indeksirahastot

Indeksirahasto on sijoitusrahasto, jota hallinnoidaan passiivisesti. Indeksirahaston tavoitteena on saavuttaa seurattavan indeksin tuotto pienemmillä kuluilla. Indeksien osakepainot perustuvat yleensä yhtiöiden markkina-arvoihin.

Indeksirahasto sijoittaa varansa passiivisesti vertailuindeksin mukaiseen osakekoriin. Indeksirahasto ei ota näkemystä korin osakkeiden laatuun, vaan sijoittaa pääomansa mekaanisesti vertailuindeksin painojen mukaan. Indeksien sisältämät osakkeet ja niiden painot tarkistetaan tavallisesti kerran kvartaalissa, minkä jälkeen indeksirahasto muuttaa sijoituksensa vastaamaan painoja.

Osakeindeksejä ovat esimerkiksi:

- OMX Helsinki 25: kaksikymmentäviisi vaihdetuinta Helsingin pörssin osaketta
- Eurostoxx 50: viisikymmentä vaihdetuinta Euroalueen osaketta
- S&P 500: viisisataa suurinta New Yorkin pörssiin ja Nasdaqiin listattua yritystä
- MSCI World: noin 1700 suurta ja keskisuurta yritystä 23 länsimaassa
- MSCI Emerging Markets: noin 850 suurta ja keskisuurta yritystä 24 kehittyvässä maassa

Indeksirahastoon sijoitetaan samalla tavalla kuin tavalliseen sijoitusrahastoon. Sijoittaja merkitsee rahaston osuuksia, joiden arvo lasketaan edellisen pörssipäivän päätöskurssien perusteella. Rahastoyhtiö perii merkinmästä ja mahdollisesti myös lunastuksesta palkkion. Rahastoyhtiö saattaa myös vaatia minimisijoituksen, jota pienemmällä pääomalla ei pääse sijoittamaan rahastoon.

Indeksirahastot soveltuvat erinomaisesti pitkäaikaisiksi sijoituksiksi. Rahaston sijoitukset on hajautettu laajasti, ja ne päivittyvät ajan myötä. Kohtuullisen hallinnointikulun ansiosta sijoittaja pääsee lähes vertailuindeksin tuottoon.

ETF-rahastot

Viime vuosina markkinoille on perinteisten sijoitusrahastojen rinnalle tullut myös pörssinoteerattuja rahastoja eli ETF-rahastoja. Näiden toimintaperiaate on käytännössä sama kuin muissakin sijoitusrahastoissa. Ero tulee siitä, että ETF-rahastoilla käydään kauppaa nimensä mukaisesti pörssissä (ETF = Exchange Traded Fund). Toisin kuin perinteisillä rahastoilla ETF-rahaston arvo voi muuttua myös päivän sisällä kysynnän ja tarjonnan mukaan. Käytännössä kaikilla ETF-rahastoilla on markkinatakaus, mikä pitää huolen että ETF:n hinta ei heilu hallitsemattomasti.

Useimmat ETF:t ovat passiivisia rahastoja ja näiden suosiota perustellaan monesti muista sijoitusrahastoista poikkeavalla kustannusrakenteella. Sijoittajan onkin hyvä tiedostaa ETF-rahastojen hinnoittelumekanismien erot suhteessa muihin rahastoihin (osto- ja myyntihinnan välinen ero ja kaupankäyntikustannukset).

Miten rahastoihin sijoitetaan?

Rahastoyhtiö laskee sijoitusrahastolle arvon käytännössä jokaisena arkipäivänä. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoittaja voi merkitä (ostaa) tai lunastaa (myydä) rahasto-osuuksia päivittäin. Rahasto on siis hyvin likvidi sijoitusinstrumentti ja sieltä saa rahat ulos tarvittaessa nopeastikin.

Jotkut erikoissijoitusrahastot saattavat olla auki merkinnöille ja lunastuksille harvemmin. Sijoittajan on hyvä tutustua rahastoesitteeseen tai kysyä tarkemmat tiedot merkinnöistä ja lunastuksista rahastoyhtiön asiakaspalvelusta.

Useimmat rahastoyhtiöt tarjoavat tänä päivänä sähköisen merkintämahdollisuuden. Tällöin asiakastietolomake täytetään sähköisesti ja allekirjoitetaan verkkopankkitunnuksin. Tämän jälkeen sijoitettava summa siirretään verkkopankin avulla sijoitusrahaston merkintätilille. Rahojen tulee olla rahaston tilillä merkintäpäivänä kello 12:00 mennessä tai muuten merkintä siirtyy seuraavalle päivälle.

Rahastoyhtiö laskee, montako rahasto-osuutta sijoittaja saa sijoittamallaan summalla, ja lähettää sijoittajalle merkintälaskelman. Toisin kuin osakkeita, rahasto-osuuksia merkitään yleensä murto-osina, koska määrävä tekijä ei ole rahasto-osuuksien määrä vaan sijoitettava summa.

Rahastojen verotus

Kuten aiemmin jo mainittiin, rahastojen sijoitustoiminta on verovapaata. Myyntivoitot ja osingot tulevat täysimääräisinä rahastoon ja kasvattavat näin rahaston arvoa ilman veroseuraamuksia. Jos sijoittaja on valinnut tuotto-osuutta maksavan osuussarjan, tuotto-osuudesta on maksettava normaali pääomatulovero. Kasvuosuuden valinnut sijoittaja pystyy lykkäämään verotusta periaatteessa ikuisesti. Vero peritään vasta lunastushetkellä.

Rahastosijoittamisen kustannukset

Rahastoyhtiö perii rahastojen ylläpidosta ja salkunhoitajan työstä palkkioita, jotka jaetaan merkintä-, hallinnointi- ja lunastuspalkkioihin. Mahdollinen merkintäpalkkio peritään merkinnän yhteydessä ja lunastuspalkkio lunastuksen yhteydessä. Hallinnointipalkkio peritään päivittäin rahaston arvosta, joten sijoittaja ei joudu sitä erikseen maksamaan. Rahastojen arvot ja tuottokehitys ilmoitetaan hallinnointipalkkion vähentämisen jälkeen.

Rahastosijoittamisen edut

Sijoitusrahastoihin liittyy monia sijoittajan kannalta hyödyllisiä ominaisuuksia. Tässä on lueteltu niistä tärkeimmät:

- Helppous: ammattilaiset hoitavat sijoitustoiminnan asiakkaan puolesta
- Hajautus: rahastojen avulla sijoittaja saa laajasti hajautetun salkun pienelläkin kertasijoituksella
- Tehokkuus: rahastot käyvät kauppaa suurilla erillä kustannustehokkaasti
- Hyvä likviditeetti: suurin osa rahasto-osuuksista on auki merkinnöille ja lunastuksille päivittäin
- Rahasto on verovapaa toimija: sijoittaja voi kasvuosuuden avulla siirtää verotusta pitkälle tulevaisuuteen

3. Ulkomaille sijoittaminen

Osakesijoittajan maailmanvalloitus -kirjaan on haastateltu myös Dividend Housen omia salkunhoitajia, **Risto Päivänsalo** ja **Antti Lahtista**. Heidän mielestään pelkästään Suomeen sijoittaminen on ongelmallista muun muassa hajautuksen näkökulmasta. Suomen markkinoilta puuttuu monia merkittäviä toimialoja, joita löytyy jo siirtämällä katseet vaikkapa Pohjoismaihin. Tällaisia ovat esimerkiksi maailmanlaajuiset kuluttajabrändit, terveysteknologia, autoteollisuus sekä verkkokaupan ja sosiaalisen media globaalit yritykset.

Suomen markkinat ovat monessa suhteessa luonteeltaan reuna-aluemarkkinat. Tämä tarkoittaa sitä, että epävarmuuden vallitessa kansainväliset sijoittajat yleensä keventävät osakepainoaan juuri reuna-alueilta. Suomen markkinat ovat hyvin teollisuuteen painottuneet, mutta muutosta tähän on nähtävissä.

Monien suomalaisyhtiöiden liiketoiminta on varsin kansainvälistä, mutta pelkästään suomalaisyhtiöillä ei saa tarpeeksi laajaa hajautusta. Kansainvälisillä osakkeilla saa hajautettua myös jo aikaisemmin tutuksi tullutta valuuttariskiä, poliittista riskiä ja syklisiä riskejä.

Ulkomaille suoraan osakkeisiin sijoittaessa pitää kuitenkin ottaa huomioon muutama hankaloittava aspekti. Osakkeenomistajan on esimerkiksi vaikeampi käyttää äänioikeuttaan ja osallistua yhtiökokoukseen, jos yhtiökokous järjestetään kauempana. Lisäksi muissa kuin euromääräisissä sijoituksissa tulee mukaan myös valuuttavaihtokustannukset. Toisaalta muut valuutat tuovat myös hajautushyötyä euroon nähden.

Myös erilainen verotus kannattaa ottaa huomioon ulkomaille sijoittaessa. Suomella on verosopimus yleisimpien kohdemaiden kanssa, jolloin esimerkiksi osingoista peritään vain lähdevero ja suomen päässä verottaja hyvittää lähdeveron verotuksessa, jolloin lopputulos vastaa Suomen verotuksen tasoa. Osa maista kuitenkin perii verosopimusta suurempaa lähdeveroa, jolloin sijoittaja joutuu hakemaan liikaa perittyjä veroja takaisin.

Suomen ulkopuoliset markkinat

Mihin sitten sijoittaa, jos Suomi ei riitä? Alkajaisiksi voi kääntää katseet niinkin lähelle kuin muihin Pohjoismaihin. Risto Päivänsalon mukaan Pohjoismaat ovat alueena mielenkiintoinen ja houkutteleva kohde sijoittajille. Pohjoismaista löytyy laadukkaita kansainvälisiä firmoja eri sektoreilta, firmat ovat lähellä ja sijoitusinformaatio on käytännössä yhtä luotettavaa kuin Suomessakin. Tanska, Norja ja Ruotsi ovat kaikki sijoitusmielessä kiinnostavia markkinoita ja niiltä kaikilta löytyy omat erikoispiirteensä, jotka erottavat ne toisistaan.

Risto Päivänsalo muistuttaa, että Suomen lähialueiltakin löytyy paljon kiintoisia sijoituskohteita: "Olen hoitanut pohjoismaisia rahastoja vuodesta 2006 ja pidän aluetta todella mielenkiintoisena ja houkuttelevana sijoittajalle. Laadukkaita, kansainvälisiä firmoja on paljon ja vieläpä monella sektorilla – eri sektorit painottuvat eri maissa. Firmat ovat lähellä ja johdon puheisiin voi luottaa lähes yhtä hyvin kuin Suomessa."

Esimerkiksi Ruotsissa on paljon suuria pörssiyhtiöitä. Ruotsissa yli 15 miljardin euron arvoisia pörssiyhtiöitä on 13. Suomessa vastaavia on vain kuusi, eli Ruotsissa näitä on yli tuplasti Suomeen verrattuna. Ruotsin markkinoilla painottuu kulutustavarayhtiöt enemmän kuin esimerkiksi öljy-, kaasu, metsä- ja perusmetalliyhtiöt. Ruotsista löytyy paljon globaalisti tunnettuja, vahvoja brändejä.

Vuonna 2017 Tanskan osakemarkkinat tuottivat yli 20 % kun samaan aikaan Suomessa ja Ruotsissa jäätiin 10–12 % tasolle. Tanskan markkinoilla korostuvat terveydenhuolto, energia, rahoitus ja pankkitoiminta, te-leoperaattorit, kulutushyödykkeet sekä kuljetus- ja varustamotoiminta. Suurimpia yhtiöitä ovatkin diabeteslääkkeisiin erikoistunut Novo Nordisk ja suuri rahtivarustamo- ja logistiikkapalveluyhtiö Maersk. Tanskassa oman hankaluutensa tuottaa osinkoverotus, joka on muita pohjoismaita mutkikkaampaa. Tanskassa peritään osingosta lähdeverona heti 27 % ja tätä 15 % ylittävää osuutta pitää periä erikseen takaisin.

Norja on pohjoismaisista pörsseistä ainoa, jonka toiminnasta ei vastaa NASDAQ, vaan sen omistaa hollantilainen Euronext N.V. Norjan pörssissä toimialoista erityisesti korostuu energia, laivanvarustus ja kalanjalostus.

Näille kaikille löytyy myös omat osakeindeksinsä. Norjassa sijoittajan tulee huomioida kaksi hyvin keskeistä asiaa: norjan kruunun ja öljyn hinnan kehitys. Valitettavasti myös Norjassa ulkomaisen suoran sijoittajan osinkoverotus muuttui raskaammaksi vuoden 2019 alussa.

Pohjoismaiden ulkopuoleltakin löytyy monia kiinnostavia markkinoita. Esimerkiksi Euroopan unionin suurin kansatalous Saksa on erityisen vahva kestokulutustavara- ja teollisuustuotteiden saralla. Liikevaihdolla mitattuna, Euroopan kymmenestä suurimmasta yrityksestä peräti kuusi on saksalaisia.

Saksan lisäksi Euroopan unionin toinen jätti on Ranska. Ranskassa kemianteollisuus on teollisuuden kivijalka. Ranskasta löytyy myös monia palvelusektorin yhtiöitä, kuten esimerkiksi Dividend Housenkin salkuista löytyvä call center -palveluita tarjoava Teleperformance SA.

Kolmas kohde on vielä toistaiseksi niin ikään Euroopan unionissa oleva Iso-Britannia. Iso-Britannia on unionin kolmanneksi suurin kansatalous ja taloutena hyvin palveluvetoinen. Lähes 80 % bruttokansantuotteesta syntyy palveluista ja erityisesti rahoitussektorista.

Euroopan ulkopuolelta on nostettava esille tietenkin maailman suurin talous, Yhdysvallat, josta löytyy lähes puolet koko maailman listattujen yhtiöiden markkina-arvosta. Valinnanvaraa yhtiöiden koon ja toimialojen suhteen siis löytyy. Moni maailman suurimmista yhtiöistä on listattu Yhdysvalloissa. Raportointivaatimukset ja raporttien saatavuus ovat erinomaisella tasolla ja tietoa yrityksistä löytyy paljon, englannin kielellä luonnollisesti.

Markkinoita löytyy niin monta, kuin maailmasta pörssijä. Osaan näistä voi tosin olla vaikeaa päästä käsiksi, jolloin omaa sijoitusuniversumia voi laajentaa kätevästi esimerkiksi rahastojen tai ETF-tuotteiden avulla. Tässä on joka tapauksessa esitelty vain murto-osa mahdollisista sijoitusmarkkinoista.

Liikevaihdolla mitattuna, Euroopan kymmenestä suurimmasta yrityksestä peräti kuusi on saksalaisia.

4. Miten tunnistaa hyvän sijoituskohteen?

Yksi sijoittamisen ikuisuuskymsyksistä on sijoituskohteiden valinta. Miten edes voi tietää, mihin kaikkialle on mahdollista sijoittaa kun informaatiota ja mahdollisuuksia on niin paljon? Yksi käytännönläheinen vaihtoehto on alkaa tutkimaan yrityksiä, jotka tulevat vastaan jokapäiväisessä elämässä, ja selvittää voiko niihin tai muihin vastaaviin yrityksiin sijoittaa suoraan tai rahastojen kautta.

Fundamenttisijoittajan arvioidessa osaketta, hän arvioi oikeastaan yritystä. Tämä tarkoittaa sitä, että arvioidaan liiketoiminnan osat ainakin yleisellä tasolla, eli miten markkinointi, myynti, hankinta ja vaikkapa logistiikka on rakennettu? Fundamenttisijoittajista tunnetuin lienee jo aiemminkin mainittu Warren Buffett, Omahan oraakkeli.

Liiketoiminnaltaan hyväkin yritys voi joskus olla silti huono sijoitus, jos sen arvostustaso on liian korkea. Yksinkertaisin ja yleisin arvostustason mittari on P/E -luku, joka ilmaisee osakkeen hinnan suhteessa yrityksen tulokseen. P/E -luvun suhteesta yrityksen kasvuodotuksiin kertoo hyvin käänteinen arvonmääritys*. Esimerkiksi 8 % tuotto-odotuksella yrityksellä, jonka P/E on 15, lähivuosien tuloksen pitäisi kasvaa noin 5 % vuodessa, P/E 20 vaatisi jo 11 % tulokasvun. Kuitenkin yrityksellä, jonka P/E on 5, riittäisi 32 % tuloksen heikkeneminen!

Toinen valinnassa auttava luku on pääoman tuotto, eli kuinka monta euroa yritys tuottaa jokaista taseeseen sidottua euroa kohti. On eri asia saada 100 miljoonan tulos aikaiseksi 2 miljardin tai 500 miljoonan euron taseella. Ensimmäisen tilanteen pääoman tuotto on vain 5 % ja jälkimmäisen peräti 20 %. Esimerkiksi kasvuyrityksillä korkea pääoman tuotto helpottaa muun muassa laajentumista.

*Kun perinteisessä arvonmäärityksessä pyritään yrityksen ennustetun tuloskehityksen avulla määrittelemään osakkeen oikea arvo, niin käänteisessä arvonmäärityksessä selvitetään minkälaista tuloskehitystä markkinat odottavat osakkeen nykyisellä hinnalla.

Sijoituskohteen löytäminen massasta

Mistä sijoittaja sitten näitä hyvän liiketoiminnan omaavia matalasti arvostettuja yhtiöitä löytää? Globaali markkina on laaja ja informaatiota on tarjolla niin paljon, että vuorokautteen tarvittaisiin reilusti enemmän kuin 24 tuntia sen kaiken haltuun ottamiseksi.

Yksi keino osakkeiden löytämiseen on niin sanottu screenaus, eli seulonta. Screenauksessa osakkeita haetaan massasta erinäisten kriteerien avulla. Näitä kriteereitä voi olla esimerkiksi matala P/E tai muut arvostuskriteerit, toimiala, liikevaihto, osinkotuotto tai sijainti. Ammattimaisilla salkunhoitajilla on screenaukseen käytössä monia erilaisia työkaluja. Salkunhoitajan tekemää työtä hyödyntämällä sijoittaja pääsee nauttimaan ammattilaisten osaamisesta.

Salkunhoitajat etsivät sijoituskohteita työkseen ja jokaisella sijoituksella on yleensä järkevä perustelu, jota on mietitty usean henkilön voimin. Ammattilaisilla on myös laajempi pääsy analytiikkoraportteihin ja yritykseen liittyvään dataan. Varsinkin pienempien yritysten kohdalla esimerkiksi rahaston salkunhoitajalla voi olla suora keskusteluyhteys yhtiön johtoon, jolloin hänen kyselyihinsä vastataan paremmin kuin yksityisen sijoittajan.

**Salkunhoitajan tekemää työtä
hyödyntämällä sijoittaja pääsee
nauttimaan ammattilaisten osaamisesta.**

Mitä tunnuslukuja sijoittajat katsovat?

Kokenut sijoittaja **Tomi Salo** kuvailee Osakesijoittajien maailmanvalloitus -kirjassa kuutta fundamenttisijoittajan perustunnuslukua. Näitä hän kutsuu Sijoittajan Sixpackiksi. Fundamenttisijoittajaahan kiinnostaa eniten yrityksen laadulliset tekijät, verrattuna esimerkiksi tekniseen analyysiin, jossa pyritään selvittämään otollisimmat ajankohdat osakkeen ostolle tai myynnille.

Laadullisia tekijöitä voi olla esimerkiksi osakkeen kalleus tai halpuus verrokkeihin nähden, osingonjakokyky tai kyky tuottaa tuottoa yhtiöön sijoitetulle pääomalle. Pitää kuitenkin muistaa, että ei ole olemassa yhtä ainuttakaan ja oikeaa menetelmää osakkeen arvioimiseksi, vaan sijoittajan tulee tarkastella osaketta monelta eri kantilta ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Sijoittajan Sixpackiin on kerätty kuusi tunnuslukua, joita voidaan käyttää yhtenä kriteerinä sijoituskohteen arvioinnissa. Näillä kuudella tunnusluvulla saa varsin hyvin kuvattua yhtiön kiinnostavuutta sijoituskohteena.

Sijoittajan Sixpack:

1. P/E -luku
2. ROE (Oman pääoman tuotto)
3. P/B
4. Omavaraisuusaste
5. Gearing
6. Osinkotuotto

P/E kuvaa osakkeen hinnan suhdetta yhtiön osakekohtaiseen tulokseen. Luku siis kertoo siis osakkeen arvostustason. P/E-lukua kannattaa verrata muihin saman alan toimijoihin, sillä "hyvä" P/E-luku vaihtelee eri toimialojen kesken. Kasvuyhtiöillä luku on useimmiten korkeampi kuin vakailta yhtiöillä, sillä markkinat hinnoittelevat myös tulevaa kasvua osakkeen hintaan. Kovan tuloskasvuodotuksen näkyminen osakkeen hinnassa lisää osakkeen riskiä, sillä tulevaisuudessa tapahtuvaa kasvua on vaikea ennustaa.

ROE, eli oman pääoman tuotto kertoo sen, paljonko yrityksen oma pääoma tuottaa. Salo jakaa oman pääoman tuoton karkeasti viiteen osaan:

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15 – 20 %
Tyydyttävä	10 – 15 %
Välttävä	5 – 10 %
Heikko	alle 5 %

Oman pääoman tuottoon vaikuttaa velkavipu, joten sitä kannattaa tarkastella yhdessä toisen tunnusluvun, gearingin eli nettovelkaantumisasasteen kanssa. Nettovelkaantumisaste lasketaan siten, että korollisista veloista vähennetään likvidit varat, ja saatu tulos jaetaan oman pääoman määrällä.

Luku kertoo, missä suhteessa rahoittajilta on lainattu korollista velkaa ja missä suhteessa omistajat ovat sijoittaneet yhtiöön omaa pääomaa. Jos gearing on 100 % tämä tarkoittaa sitä, että yhtiöllä on saman verran lainaa kuin mitä omistajat ovat yhtiöön sijoittaneet. Tällöin yrityksen rahoitustilanne on vielä jokseenkin tasapainossa. Gearing voi olla myös negatiivinen, jolloin yritys voisi maksaa kaiken korollisen velkansa pois pelkästään kasvavoin, mikä tietenkin on erinomainen tilanne.

P/B -luku kertoo yrityksen arvostuksesta sen taseeseen nähden. Luku kertoo, kuinka paljon sijoittajat ovat valmiita maksamaan jokaisesta yrityksen taseeseen sitoutuneesta eurosta. P/B -luvun avulla erotellaan usein arvo- ja kasvuyhtiöitä toisistaan. Alaisen P/B:n yhtiöt lasketaan arvoyhtiöiksi ja korkean kasvuyhtiöiksi, sillä sijoittajat ovat tällöin asettaneet hintaan kasvuodotuksia.

Omavaraisuusaste taas kuvaa sitä, kuinka suuri osa yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Taseen omat varat toimivat yrityksen puskurina huonojen aikojen varalle, joten omavaraisuusaste mittaakin yrityksen tappionsietokykyä ja vakavaraisuutta. Liian alhainen omavaraisuusaste lisää riskiä, sillä yhtiö kestää mahdollisia huonompia vuosia heikommin. Liian korkea taas kertoo siitä, että yhtiön varoja käytetään tehottomasti.

Osinkotuotto lasketaan prosentteina osingon ja osakkeen pörssikurssin suhteena. Osinko ja sen vuosittainen kehitys antaa signaalin yrityksen vakaudesta. Yritykset ilmaisevat yleensä osingonjakosuhteen, eli sen kuinka suuren prosentin tuloksestaan yritys jakaa osinkoina. Esimerkiksi 50 % osingonjakosuhte on vielä terveellä pohjalla. Tällöin yritys jättää 50 % tuloksestaan huonojen aikojen ja investointien varalle, mutta jakaa kuitenkin voittoa omistajille. Suurempi osingonjakosuhte kertoo taas siitä, että yrityksellä ei ole välttämättä kovin hyvät kasvunäkymät eikä investointikohteita ole näkyvillä.

Miten salkunhoitaja määrittää sijoituskohteiden arvon?

Arvonmäärittämisessä pyritään laskemaan yritykselle arvo, joka siitä kannattaisi maksaa. Arvonmäärittäminen perustuu yrityksen tunnuslukuihin. Jos sijoittajan yritykselle laskema arvo on korkeampi kuin yrityksen osakkeiden hinta pörssissä, voi kyseessä olla potentiaalinen ostokohde. Jos taas itse laskettu arvo on matalampi kuin yrityksen osakekannan hinta, voi yritys olla yliarvostettu ja se kannattanee sivuuttaa.

Yrityksen arvolle on kaksi eri ilmaisua. Voidaan puhua joko markkina-arvosta tai yritysarvosta. Markkina-arvo on yrityksen osakekannan arvo pörssissä, eli osakkeiden lukumäärä kerrottuna niiden hinnalla. Yritysarvo taas on yrityksen velaton arvo, eli siinä yrityksen markkina-arvoon lisätään yrityksen korolliset nettovelat. Jos yritys on velaton, eli nettovelat ovat pienemmät kuin yrityksen kassavarat, yritysarvo jää osakkeiden markkina-arvoa pienemmäksi.

Salkunhoitajaa kiinnostaa eniten yrityksen tulevaisuus, siksi yrityksen arvonmäärittäminenkin tulee sitoa yrityksen tulevaisuuden näkymiin, eikä esimerkiksi varallisuuteen. Monesti yrityksen varallisuuteen nähden alas vajonnut pörssi-arvo voi kertoa kannattavuusongelmasta.

Yrityksen arvonmuodostuksen kaksi tärkeintä asiaa ovat se, millaista tulosta ja kassavirtaa yrityksen arvioidaan tekevän tulevaisuudessa sekä se, millaista tuottoa sijoittaja vaatii itselleen.

Tulevaisuuden ennustaminen on aina jokseenkin hankalaa, mutta siitä ei kannata tehdä liian vaikeakaan. Jos yritys toimii vakaalla toimialalla ja sillä on hyvä toteutunut tulos- ja osinkokehitys sekä muutkin perusasiat kunnossa, voidaan usein olettaa samanlaisen kehityksen jatkuvan.

Myöskään tuottovaatimuksen asettaminen ei ole mitenkään yksiselitteistä. Tuottovaatimus on osaltaan se, mitä sijoittaja vaatii sijoituksensa tuottavan, mutta myös mitta sijoituksen riskillisyydestä. Epävakaammalta sijoitukselta vaaditaan yleensä korkeampaa tuottoa kuin vakaalta ja tasapaksulta, vaikka muuten sijoituskohteet olisivatkin samankaltaisia. Tyypillisenä osakesijoittajan tuottovaatimuksena voidaan pitää 8-10 % vuotuista tuottoa. Tuottovaatimus riippuu myös korkotasosta, matalien korkojen aikana tuottovaatimuskin voi olla alempana ja taas korkojen ollessa korkealla, myös osakesijoituksista vaaditaan korkeampaa tuottoa.

Ammattilaiset kertovat

Pitkän linjan sijoittaja **Jarl Waltonen** kuvaa sijoitustrategiaansa: sijoitetaan kasvaviin laatuyhtiöihin ja sijoitetaan tilaisuuksiin. Kasvava laatuyhtiö tarkoittaa tässä yhtiötä, jonka p/e-luku on maltillinen, mutta liikevaihdon pitää olla kasvava.

”Osingon pitää kasvaa. Katso vähintään viimeisten viiden vuoden trendiä. Jotta osinko voi kasvaa, liikevaihdon eli myynnin pitää kasvaa.”

Tilaisuuksilla Jarl tarkoittaa poikkeuksellisen halpoja osakkeita. Niihin kannattaa sijoittaa, vaikka kasvua ei olisi luvassa, kunhan arvostus korjaantuu tulevaisuudessa.

Myyneissä Waltonen keventää usein esimerkiksi puolet tietyn yhtiön osakkeista. "Ei harmita, jos kurssi nousee, koska osaketta on yhä salkussa. Eikä harmita, jos kurssi laskee, koska puolet on myyty."

"Niin kauan kuin fundamentit eli kasvu, tulosluvut ja liiketoiminnan näkymät ovat hyviä, en myy", hän summaa.

Kansainvälisiin osakkeisiin sijoittavan rahastoyhtiö Dividend Housen salkunhoitajat Risto Päivänsalo ja Antti Lahtinen kertovat, että maailmalta löytyy paljon mielenkiintoisia ja hyvin johdettuja yrityksiä, kunhan niiden etsimiseen käyttää aikaa.

Päivänsalo tiivistää: "Osakekauppa on teknisesti helppo tehdä, mutta sijoituskohteen syvälinen ja monipuolinen tunteminen vaatii perehtymistä. Muutoksia yhtiön toimintakentässä ei välttämättä havaitse yhtä helposti kuin kotimaisten yhtiöiden kohdalla."

Dividend Housen salkunhoitajien sijoituspäätöksiä ohjaa erityinen filosofia, jossa painotetaan sijoituskohteiden laatua, ennustettavuutta ja osinkojen kasvua. Lisäksi yhtiöiden taseiden tulee olla vahvoja. Tällaisista yhtiöistä ei kuitenkaan kannata maksaa liikaa, joten yhtälö ei ole helppo.

Lahtinen kertoo käyttävänsä paljon aikaa myös yritysjohton tapaamisiin. Salkunhoito on hänestä siivilöintiä, jossa tehdään sijoitusfilosofian mukaisilla kriteereillä hakuja isoon yhtiöuniversumiin. Näin supistetaan asteittain kohdeyhtiöiden joukkoa.

Päivänsalo kertoo, että parhaat fiilikset salkunhoitajana saa, kun ajoissa "löytää" yhtiön, jolla on käsissään avaimet pitkäjänteiseen kasvuun ja tulos- ja osinkokehitykseen, mutta markkina ei ole vielä herännyt arvostamaan kohdetta. "Norjalainen mediayhtiö Schibsted oli omalla kohdallani esimerkki tällaisesta kohteesta. Yhtiö panosti ajoissa netin markkinapaikkoihin ja on onnistunut rakentamaan erittäin vahvan markkina-aseman ja vahvan liiketoiminnan tähän sektoriin. Samalla osake on pärjännyt mainiosti."

Dividend Housen salkunhoitajien sijoituspäätöksiä ohjaa erityinen filosofia, jossa painotetaan sijoituskohteiden laatua, ennustettavuutta ja osinkojen kasvua.

5. Omiin tarpeisiin sopivan sijoitusratkaisun löytäminen

Kun oman sijoitustoiminnan aloittaminen tulee ajankohtaiseksi, täytyy pohtia millainen sijoittaminen palvelee omaa tarvetta. Säästääkö kuukausittain vai isomman summan kerrallaan ja kuinka pitkä aikajänne on? Tämän jälkeen on syytä pohtia, mikä on oma osaamistaso ja kuinka paljon sijoitustoimintaan on valmis uhraamaan omaa aikaansa. Nämä kaikki vaikuttavat siihen, miten oma sijoitustoiminta kannattaa järjestää.

Pohdinta oman sijoitustoiminnan sekä eri sijoitustuotteiden ja -palveluiden välillä kannattaa aloittaa selvittämällä, millaista palvelua milläkin kustannuksella saa. Suora osakesijoittaminen on varsinkin isommilla summilla sijoitettaessa kustannustehokasta, koska tällöin sijoituskohteiden analysointi ja sijoituspäätökset ovat sijoittajan omalla vastuulla. Suora osakesijoittaminen sopii henkilölle, joka on valmis käyttämään aikaa yhtiöiden analysointiin ja markkinoiden seuraamiseen.

Indeksirahastoihin sijoittava puolestaan valitsee osakkeen sijasta tietyn markkinan tai toimialan. Palveluntarjoaja pakotoi markkinan tai sektorin osakkeet yhdeksi kokonaisuudeksi ja ottaa siitä korvauksen. Sijoittajan pitää kuitenkin itse analysoida markkinoita ja toimialoja tehdäkseen valintapäätöksen eri vaihtoehtojen välillä.

Aktiivisessa rahastossa sijoittaja valitsee omaan tarpeeseensa sopivan filosofian ja riskiprofiilin. Loppu jää salkunhoitajan tehtäväksi, joka analysoi markkinoita ja sijoituskohteita päivittäin. Tällöin sijoittajan ei itse tarvitse käyttää jatkuvasti omaa aikaansa sijoitusten hoitamiseen.

Aktiivinen vs. passiivinen

Osakerahastoista puhuttaessa yksi olennainen päätös onkin juuri valinta aktiivisen ja passiivisen salkunhoidon välillä. Passiivisella, tai indeksirahastolla, saavutetaan seurattavan markkinan tuotto vähennettynä maltillisilla kustannuksilla. Passiiviset rahastot ovat hyvä ja helppo tapa saada laaja hajautus useisiin osakkeisiin ja markkinoihin, tai vaikka kaikkiin lääkealan yrityksiin Euroopassa.

Aktiivinen salkunhoito on passiiviseen verrattuna kustannuksiltaan hieman korkeampi, mutta hyvällä ja systemaattisella salkunhoidolla on mahdollisuus saada vertailuindeksiä parempaa tuottoa. Aktiivista rahastoa valittaessa kannattaa kiinnittää huomiota rahaston tapaan sijoittaa, eli siihen onko rahastolla jokin tietty sijoitustapa, jota se systemaattisesti noudattaa. Jos sijoittamisen tavoitteeksi on mainittu geneerinen "vertailuindeksiä parempi tuotto keskipitkällä aikavälillä", ilman tarkempaa kuvausta sijoitustoiminnan kriteereistä ja hyödyistä, kannattaa jatkaa etsimistä.

Onnistuneella salkunhoidolla voidaan päästä kustannustenkin jälkeen pitkällä jänneellä merkittävästi parempaan tuottoon, kuin sijoittamalla passiiviseen indeksirahastoon, mutta on hyvä muistaa, että lyhyellä jänneellä mitä tahansa voi tapahtua. Mikään sijoitustapa ei ole se paras kaikissa markkinatilanteissa ja -käänteissä.

Piiloindeksointi

Aktiivista rahastoa valittaessa on hyvä käydä rahaston sisältö läpi. Viime aikoina keskusteluihin ovat yhä useammin nousseet ns. piiloindeksoidut rahastot, joissa salkunhoito on nimellisesti aktiivista, mutta rahaston sijoitukset noudattelevat hyvin pitkälti vertailuindeksin sisältöä. Tällöin on hyvin harvinaista, että kustannusten jälkeen jäätäisiin voitolle indeksiin verrattuna.

Yksi luku, joka kuvaa piiloindeksointia on ns. Active Share -luku. Yksinkertaistettuna se kertoo sen, kuinka paljon rahaston sisältö poikkeaa vertailuindeksin sisällöstä, ja sen tulisi olla yli 60 % jotta rahastoa voi ajatella aidosti aktiiviseksi. Mikäli tätä lukua ei löydy rahaston tiedoista, sitä voi kysyä suoraan rahastoyhtiöltä.

Rahastojen rahastot

Rahastojen rahasto sijoittaa varansa yhteen tai useampaan aktiiviseen tai passiiviseen rahastoon. Rahastojen rahastoissa on usein päällekkäisiä kustannuksia, koska kaikki välivaiheet itsessään perivät omat palkkionsa. Tästä johtuen, rahastojen rahastoihin kannattaa sijoittaa vain poikkeustapauksissa.

Erityisesti rahastot, jotka sijoittavat kaikki varansa johonkin toiseen yhteen rahastoon, ja veloittavat siitä päällekkäisiä kustannuksia, eivät voi koskaan päästä samaan lopputulokseen kuin se kohderahasto johon varat on sijoitettu.

Maantieteellinen tai teemarahasto

Moni suomalainen sijoittaja haluaa itse hoitaa kotimaiset osakesijoitukset, mutta samalla he kokevat helpomaksi sijoittaa ulkomaille rahaston kautta. Mikäli sijoittajalla on mielessä jokin tietty alue johon uskoo, niin hän löytää varmasti siihen sopivan aktiivisen tai passiivisen rahaston. Maantieteellinen hajautus on hyvinkin järkevää, jotta koko sijoitusvarallisuus ei olisi altistettuna Suomen pienen talouden ja reuna-alueena pidetyn osakemarkkinan riskeille.

Samaten tiettyihin sektoreihin erikoistuneita rahastoja löytyy markkinoilta pilvin pimein. Jos haluaa sijoittaa esim. lääketieteeseen tai kestävän kehityksen rahastoon, vaihtoehtoja on monia sekä aktiivisina että passiivisina rahastoina. Varsinkin aktiivisilla sektorirahastoilla olisi kuitenkin hyvä olla erityistä toimialakohtaista ammattitaitoa, josta on kyseisen sektorin yhtiöitä arvioitaessa hyötyä.

Työkalut

Rahastojen etsimiseen ja vertailuun on useita eri työkaluja vapaasti käytettävänä. Useilla kaupallisilla toimijoilla on omat alustansa, jossa on useiden eri toimijoiden rahastoja tarjolla. Yksi hyvä työkalu on myös jo aiemminkin mainittu morningstar.fi -sivusto, jossa voi hakea rahastoja millä kriteerillä tahansa.

Katso eteenpäin ja uskalla aloittaa

Varsin usein on liian helppo lähteä jahtaamaan menneitä tuottoja, eli sijoittaa rahastoon joka on pärjännyt parhaiten esim. viimeisen vuoden tai kolmen vuoden jännteellä. Varsinkin pitkän jännteen historiallisen tuoton merkitys on verrattain pieni, mikäli rahaston salkunhoidossa on tapahtunut muutoksia. Jos rahaston salkunhoitaja on vaihtunut vuosi sitten, ei viiden vuoden tuotolla (hyvällä tai huonolla) ole juurikaan merkitystä, vaikka rahasto olisi markkinoiden paras tai heikoin kyseisellä ajanjaksolla.

Liiallisen menneen tuoton tuijottamisen sijaan olisi hyvä keskittyä tulevaisuuteen. Onko salkunhoitaja edelleen sama? Onko rahastolla selkeä sijoitusfilosofia, jota se noudattaa systemaattisesti? Ovatko rahaston kustannukset kohtuulliset verrattuna muihin vastaavalle alueelle sijoitaviin rahastoihin? Onko salkunhoito aidosti aktiivinen? Mikäli vastaus näihin kysymyksiin on kyllä, on rahastolla mahdollisuus päästä hyvään lopputulokseen pidemmällä jännteellä. Lyhyen jännteen heilahtelut ovat vain pitkän jännteen ostopaikkoja.

Ennen kaikkea parasta vain aloittaa sijoittaminen ja säästäminen, ja muistaa että hajauttaminen kannattaa aina. Etsi itsellesi mieluisten vaihtoehtojen joukosta ne kohteet, jotka ovat uskottavasti hoidettu ja kohtuullisesti hinnoiteltu. Mitä läpinäkyvämpiä salkunhoitotapa ja kustannusrakenne ovat, sitä mukavampi on lähteä sijoittajaksi rahaston matkaan.

Osakesijoittajan maailmanvalloitus

Oppaan luvut 1. – 4. pohjautuvat kokeneiden sijoittajien ja sijoituskirjailijoiden Henri Elon ja Jari Saarhelon Osakesijoittajan maailmanvalloitus -teokseen, joka on kattava tietopaketti sijoittamisesta. Kirja avaa seikkaperäisesti ja konkreettisesti osake- ja rahastosijoittamista myös niille, joille omatoiminen sijoittaminen ei ole tuttua.

KTM Henri Elo on toiminut Kauppalehden analytikkona ja pääanalytikkona ja tehnyt vuodesta 2007 alkaen lähes tuhat sijoitusartikkelia ja -blogikirjoitusta. Hän on kehittänyt käänteisen arvonmäärittämissä, jota hyödynnetään Kauppalehti.fi:n analyysituotteissa.

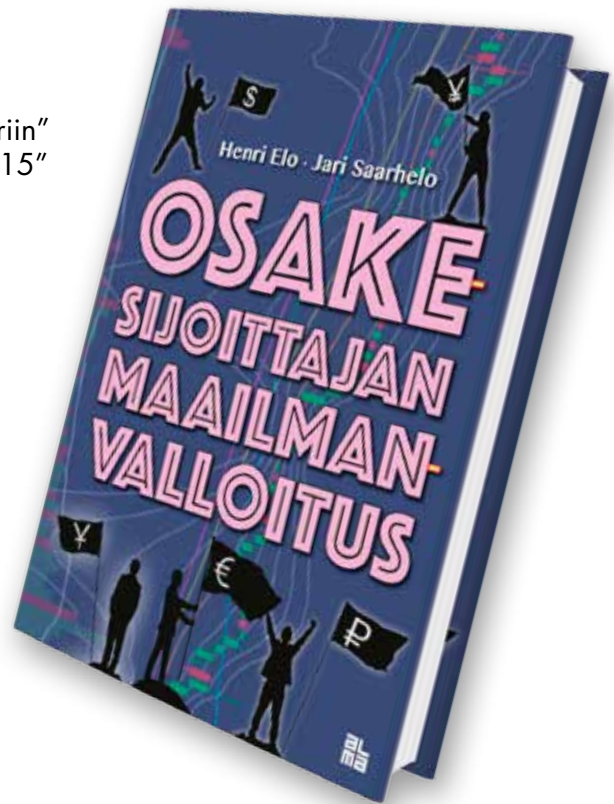
DI Jari Saarhelo on työskennellyt kansainvälisissä johtotehtävissä parikymmentä vuotta. Nyt hän toimii yrittäjänä ja keskittyy sijoittamisessaan pieniin listattuihin ja listaamattomiin yrityksiin maailmanlaajuisesti.

Voit halutessasi tilata 324-sivuisen kirjan suoraan kotiin etuhintaan [täältä](#) (kirjasta lisätietoa myös osoitteessa www.helmetkuplat.com)

Tilausohje

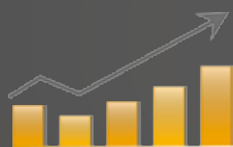
1. Syötä kappalemäärä ja paina "Lisää koriin"
2. Kirjoita alennuskoodi-kenttään "dividend15" ja klikkaa "Käytä"

Näin saat -15 % alennuksen tarjoushinnasta ja maksettavaksi jää 29,75 € sisältäen alv ja postikulut.

DIVIDEND HOUSE

Dividend House on kasvavia osinkoja ja vakaata vuokratuottoa tarjoava kotimainen rahastoyhtiö, jonka sijoitusfilosofian ytimessä on laatu, ennustettavuus ja osinkojen kasvu.

Kalevankatu 4, 4. kerros
00100 Helsinki
010 322 1530

dividendhouse.com